

Celovec: a slovesno opravilo za Martina Kocmar (edini sin iz Dragoviča), kateri je bolan prišel iz laškega vjetništva in brez leve roke, ter je pri starših dokončal svoje življenje. Rad je pravil, da so v raznih laških bolnišnicah z njim usmiljeno in potrpežljivo ravnali, če se tudi v tujem jeziku niso razumeli, toda spoznali njegovo pošteno, nedolžno srce ter ga radi imeli in so ga poslali z raznimi nabožnimi spominu obdarovanega domov kot Marijinega otroka. — Res: Kakor Slovan povsod brate ima, tako tudi veren mož, mladenič, povsod se dobro ima, zato smo tudi ljubeznivega Martina prav slovesno spremili k zadnjemu mirnemu počitku. — Te dni pa je umrl v Tridentu na legarju bivši trgovski pomočnik 22letni Anton Stebih iz Meliča. Tem večja žalost je zadel domače, ker je že leta 1916 brat Frano pri Proseku bil položen v grob. Mladeniči, Marijini otroci, mi se vas spominjamo, ne pozabite med seboj na Mater Božjo!

Dne 12. decembra 1917 je padel na italijanskem bojišču vrl mož Frano Ruhl. Zopet lahko trdimo, da naši najboljši umirajo. Padli Frano je bil že kot mladenič vzor značaj, povsod priljubljen. Pozneje je bil pač najboljši mož svoji ženi in najskrbnejši oče svojim otrokom. Nesrečna vojna je uničila to družino srečo. Zapuščena žena in petero nedoraslih sinov.

Iz njegove župnije je žrtev za domovino v italijanski vojski Fanc Landergot, katerega je že dne 28. januarja t. l. granata v nogo zadel in ga nevarno ranila, da je bil prepeljan v vojaško bolnišnico v Inmost, kjer je v velikih bolečinah dne 11. februarja vdan v božjo voljo, spreviden s sv. zakramenti, umrl in bil dne 13. februarja pokopan. Za njim žalujejo njegova žena s petimi otroci, kakor tudi njegovi starši in njegove tri sestre.

Sv. Jedert nad Laškim. Dne 30. januarja je ob ležal na italijanskem bojišču 20 letni Ferdo Železnik, p. d. M kunov iz Klenovega. Služil je pri strojnicih. Dva njegova brata sta še pri vojaki, dva sta ujeta na Ruskem, peti je bil letos potrjen. Doma na kmetiji oca mati — vdova z eno hčerjo.

Vsem blagim slovenskim žrtvam naj bo trajen spomin!

Razne politične vesti.

V središču seji državne zbornice dne 27. februarja se je vršila razprava glede prodajanja veleposestev, takozvanih fideikomisov. Poslanec Jaro je zahteval, da bi naj vlada predložila zbornici zakonsko predlogo, zadevajočo razlastitev obširnih lovišč veleposestnikov in grajščakov, ki so nastala na ta način, ker so se pokupila razna knetska posestva in spremenila v lovišča. Tudi bi se naj potrebnost ukrenilo, da bi se porazdelila taka veleposestva, katerih se vsled prevelike razsežnosti ne more primerno obdelovati. — V petkovi seji dne 1. marca se je vršila druga in tretja branja zakonske predloge o zvišanju podpore in pokojnine vojaškim osebam, njih včevam in sirotam. K predmetu je med drugimi govoril tudi slovenski poslanec Godec, ki je izjavil, da mora biti najnujnejša skrb države, da dobijo invalidi kolikor le mogoče delo in zaslužek, kajti dosežajna oskrba invalidov je tako nezadostna, da se sploh ne zasluži tega imena. Za invalide vsake narodnosti bi se morale v primernem številu ustanoviti strokovne šole. Končno je še grajal postopanje oblasti pri podeljevanju vojaških podpor. Zakonski načrt je zbornica sprejela v drugem in tretjem branju. V isti seji je bil tudi določen dnevni red za tekoči teden in sicer v torek, dne 5. marca, bi se naj vršile drugo branje začasnega državnega proračuna, ki bi se naj nadaljevalo v sredo in četrtek, 7. marca, bi se pa naj vršilo glasovanje o državnem proračunu. V preteklem tednu so se vršila številna pogajanja ministrskega predsednika dr. Seidlerja s Čehi in Jugoslavlani, da bi jih pridobil za glasovanje za državni proračun. Pogajanja so potekla brez uspeha, ker vlada noče izpolniti zahtev Jugoslovancev, izraženih v znani majniški izjavi Jugoslovanskega kluba. — Pretekli teden so vložili naši poslanci več interpelacij o preganjanju Jugoslovancev, kot preganjanje župnika in pisatelja Fr. Ks. Meška na Koroškem, glede nezgodnih razmer v vjetniškem taborišču v Brunovi na Češkem in še več drugih.

Dr. Korošec pri cesarju. V sredo, dne 27. februarja, je bil načelnik Jugoslovanskega kluba poslanec dr. Korošec sprejet od cesarja. Avdijsca pri cesarju je trajala pol ure.

Jugoslovanski voditelji v Zagrebu. V Zagreb so dospeli dne 2. marca jugoslovanski voditelji iz vseh avstro-ogrsko-jugoslovanskih dežel, med njimi i več naših državnih poslancev, na čelu jim dr. Ant. Korošec. Ogrska in hrvatska vlada se je zbaia Jugoslovancev in je hotela na vsak način po zagrebški policiji onemogočiti sestanek, kar pa se ji ni posrežilo. Ker voditelji niso smeli zborovati v določenem hotelu, so zborovali v stanovanju predsednik Starčevićanske stranke dr. Paveliča. Dr. Korošec je poročal o političnem položaju. Po živahni razpravi se je sprejela resolucija, v kateri združeni zastopniki vseh jugoslovanskih pokrajin izjavljajo, da so vsi složni v tem, da je možna in potrebna združitev vseh jugoslovanskih strank in skupin, ki, stoječ na načelu narodnega edinstva in se naslanjajoč na načelo narodne

samoodložbe, zahtevajo za svoj narod neodvisno, na demokratskem temelju urejeno državo Slovencev, Hrvatov in Srbov pod habsburškim žezlom. Na zborovanje je došlo odposlanstvo hrvatske visokosolske mladine. Visokosolac Lazič se je v ognjevitem nagovoru zahvalil dr. Korošču za dosežanje delo in prosil Jugoslovanski klub nadaljne pomoči. Dr. Korošec s pri odhodu po zagrebških ulicah in na kolodvoru velike množice ljudstva, posebno mladine, burne pozdravljale. Ves jugoslovanski rod je navdušen za samostojno jugoslovansko državo!

Dr. Korošec hrvatski mladini.

Po končanem zborovanju jugoslovanskih voditeljev v Zagrebu se je pred kolodvorom zbralo na stotine hrvatske mladine in drugega občinstva, ki je viharo pozdravljalo nasega voditelja. Mladenke so obsule dr. Korošca s cvetjem. Dr. Korošec je nagovoril mladino slovenski tako: „Draga mladina! Iskreno Vas zahvaljujem za pozdrav Jugoslovanskemu klubu. Vaša ljubezen za našo veliko stvar nam daje vsem novega poguma. Prepričani bodite, da bomo tudi poslej z navdušenjem, ki nas ga niti mladost, delali za naše ideale. Če bomo vsi storili svojo dolžnost, mi in Vi, ne ovomim, da naše prizadevanje ne bo zaman. Živela Jugoslavija!“ — Na te besede so iz tisoč grl zadoneli grogoviti klici: Živio dr. Korošec! Živio Jugoslavija! Prosto pot Jugoslaviji!

I javo za jugoslovansko deklaracijo so se podpisali: vsi mariborski bogoslovni profesorji, krajnolski svet pri Sv. Križu pri Ljutomeru, kat. bral. društvo pri Sv. Juriju ob j. z. in v Starem trgu pri Slov. Gradcu; občinski odbori občin Bišečki vrh v ptujskem okraju, Sv. Kristof pri Laškem, Novacertev pri Celju, Okoško pri Končah in Tolsti vrh pri Guštanju na Koroškem, žene, možje, dekleta in fantje iz Bišekega vrha v Slov. goricah (104) slovensko ženstvo pri Sv. Juriju ob j. z. (1644), Rače, Šesdob, Slivnško Pohorje in Polane (86), Morje pri Framu (118), Petrovče (400) Zalec (440) Št. Pavel pri Preboldu (575), Št. Jurij ob Taboru (673), Vransko 741 ženskih in 486 moških podpisov, 121 govedinjak gospodarjev iz župnije Sv. Duh na O. tem Vrhu (Boč, Veliki Boč in Vurnat), Sv. Trojica v Holozah 211 moških in 462 ženskih (poprej že odposlanih 350), Sv. Jurij ob Pesnici (226) Moravci pri Mal. Nedelji 230, slovenski vojniki delavskega oddelka v Mariboru (29). — Dolenja vas pri Artičah 124 ženskih in 46 moških podpisov, Dekliška zveza Videm ob Savi.

Nemškutarji so še vedno doma. Kako veliko veselje je zavladalo med nemškutarskimi mamevci, ko se je razglasilo, da jih bo ptujski pek Ornig vodil na cesarski Dunaj. Dobro 4 tedne je že preteklo od tega, ko se je reklo, zdaj gremo, zdaj gremo. Na zbiksane čevlječke in zlikane suknje je že padel debel prah, mnogi so jezni na mučno čakanje ter so že odpovedali svojo udeležbo. Ljudstvo s prstom kaže za tistimi, ki bi radi izdali svoj narod ter so se vdinjali onim, ki hočejo Avstrijo zapisati Prusakom in katerim je pruska cesarska rodbina Hohencolerncev bolj v čisljih kot naša habsburška vladarska rodbina. Ko bomo imeli celoten seznam teh nesrečnih prodanih duš, bomo objavili njih imena, da jih bo slovenska zgodovina vpisala v seznam črnih izdajalcev slovenskega roda.

30. maj. Slovenska mladenka nam piše: Predlagam, da se že sedaj pripravljamo na dan 30. maja. t. l. na obletnico naše jugoslovanske deklaracije. Vsako slovensko društvo in v vsaki župniji naj priredi če ne ta dan, pa malo prej ali pozneje slavnost, na kateri se naj ljudstvo ponči o slovenski zgodovini in o ciljih naše deklaracije. Izdala bi se naj poljudna knjižica o Jugoslaviji

Zandarji, pomagajte! „Štajerc“ kliče zoper jugoslovansko deklaracijo na pomoč žandarje in policaje. Veliki junaki so naši nemškutarji. Kako so im hlačiče tresle pred Jugoslavlani in našimi zahtevami, ki se vedno bolj približujejo svojemu uresničenju! Pred tedni so klicali: K samemu cesarju gremo! Ko niso bili sprejeti, pa se zadovoljijo z žandarji in političnimi uradniki. Bismarck, malik vsenemcev in nemškutarjev, je rekel, da se Nemci bojijo samo Boga in drugega nobenega na svetu. Štajerski in koroški Nemci pa se strašno bojijo Jugoslavije. V svojem obupnem strahu se skrivajo za žandarje in njihove sablje. Pa jim vendar ne bo nič pomagalo. Žandarji nimajo nič opraviti s podnosi za jugoslovansko deklaracijo, nimajo pravice nadlegovati nobenega nabiralca ali nabiralke podpisov, nimajo nobenemu niti najmanj žugati zavoljo podpisov ali nabiranja podpisov.

Če bi kak žandar se vtikal vmes ali sitniral ali kaj ozil, takoj naznanite njegov imen in priptevanemu klubu. Se bo temeljito poskrbelo, da se bo takim ljudem pomirila preveč nemirna in nemškutarske navdahnjena kri! Žandarji imajo dandanašnji dovolj dela z vedno bolj se množječimi tatvinami, goljufijami in vlommi. Za tate in vlomilce se naj brigajo. Jugoslovanska deklaracija pa naj pri miru pustijo, ker ta jih prav nič ne briga. Torej se bodo nemškutarjem hlačiče tresle naprej. Kaj še le bo, ko bo samostojna Jugoslavija ustanovljena! Kako bo takrat z nemškutarskimi hlačičami!

Bojijo se nas. Ves nemški tabor je v groznih strahih. Jakujejo: Kaj bo? Kaj bo? Jugoslavlani ne bodo biti več naši tlačani; ustanovila se bo za nje velika jugoslovanska država, v kateri bodo Slovenci samosvoji gospodarji. In v to državo bodo pripadli tudi mesta Maribor, Ptuj, Celje, Celovec, Veličkovci itd. Slovenci bodo dobili v teh mestih svoje svoje, svoje uradnike, slovenske napise, nič več ne bo prednjačila nemščina. In v občinskih odborih teh mest bodo sedeli tudi slovenski zastopniki, ki bodo slovensko govorili pri občinskih sejah. Oh, le bo — grozno; Tega ponižanja nemški želodec ne bo prenesel. Da se torej prepreči strašna jugoslovanska nevarnost, začnejo Nemci prirejati velike shode proti Jugoslaviji. Tako beremo v nemških listih, da bodo v nedeljo, dne 10. marca, t. j. na dan 40 mučenikov, zborovali ubogi nemški mučeniki v St. Ilju v Slov. gor., drugo nedeljo v Gradcu itd. Jugoslovanski valovi preplavljajo vsenemško golazen, ki se zvija, kriči in vpije proti Berlinu na pomoč.

Rekvizicija in deklaracija. Dobili smo naslednji dopis: V „Gospodarju“ smo brali, da je neki živinski nakupovalec v ptujskem okraju rekel ljudem, ki so podpisali jugoslovansko deklaracijo, da bodejo hudiča videli, ker so podpisali in da jim sme zaradi tega vso živino vzeti. Bodo nemški gospodje menda tudi hudiča videli, ko v slovenskih občinah ne bodo imeli več kaj rekvirirati. Če bo slo naprej tako kakor dosedaj, potem v par mesecih ne bo več živinčeta nikjer v hlevu. Kako pa hočemo potem obdelovati njive, kje hočemo vzeti žita, da zopet nasitimo nemško in nemškutarsko gospodo? Ali bodo gospodje iz Grada prišli kopati naše njive? Naj le, bodi saj vedeli, kako se kruh služi, drugače menda mislijo, da ni treba drugega, kakor ga nesti v usta. vsenemskega gospodarstva in gospodarstva smo že sili, zato z velikim veseljem podpisujemo izjavo za jugoslovansko samostojnost. Dvoje želimo, dvoje hočemo: Konec vojske in proč od Grada! Pravijo, da ni kaj prida gospodar, kdor se vmešuje v gospodarstvo svojega sosedu. Menda je res tako. Nemci, pustite nas v miru, da bomo sami gospodarili na svoji zemlji. Vsak sebi! Avstrijska Jugoslavija na plan! — Mladenka od Sv. Aniona v Slov. gor.

Slovencec in Hrvat. Bratoljubje med vsemi plemenitimi jugoslovanskimi rodu postaja vedno bolj priručno. Naši vojaki, posebno ranjenci, ki prihajajo iz Hrvatske, pripovedujejo o gosti in bratoljubju, s katerim sprejemajo Hrvatje in Hrvatice naše slovenske junake. Istotako tudi Slovenci vedno bolj uvidevajo, da je Hrvat res naš krvni brat. V torek, dne 12. februarja, je prinesel v neko mariborsko bolnišnico slovenski kmet iz Murskega polja košaro jestvin. Žal, našel je sina mrtvega. Starček se je bridko razjokal. Vprašal je vojaka, ki je ležal v postelji poleg postelje njegovega sina, o zadnjih urah svojega sina. Voak je bil rodom Hrvat. Starček ga je objel in se bridko razjokal. „Umrl Ivan je bil moj edini sin“, je tožil, „sedaj nimam nikogar.“ In tedaj pravi Hrvat: „E, oče, i jaz sem zapuščen sirota, brez otaca, brez matere.“ Oče-Slovenec mu odgovori: „Ker smo Slovenci in Hrvatje rodni bratje, bodeš ti odslej moj sin.“ In res, odslej skrbi slovenski kmet prav po očetovski za Hrvata-ranjenca. Ko bo ozdravel, ga bo vzel na svoj dom in ga namerava posinoviti. To je samo posamezni slučaj bratoljubja med Hrvatmi in Slovenci. Bliža se nam čas, ko se bomo trdnostno strnili s svojimi rodnimi brati. Pozdravljen, ti sočkrat pozdravljen tisti srečni trenutek jugoslovanskega zdinjenja!

Napad na župane. Na znanem Balčevem zborovanju v Celju se je neki dr. Schelesinger, mlad politični uradnik, spravil nad župane, češ, da župani ne baje najbolj zavirajo razne rekvizicije. Očitno jim je, da se ne zmenijo za uradne odloke politične oblasti, v katerih se od njih zahteva, naj bolj odločno sodelujejo pri rekvizicijah kmetijskih pridelkov, naj zabranjujejo skrivanje žita itd. Mlad mož, kakor je dr. Schelesinger, si menda misli, da imajo slovenski kmetijski župani 24 ur časa na dan na razpolago, kakor nekateri iz mestne gospode. Kmetijski župan bi menda moral delati neprestano noč in dan in s tem podpirati lenobo gotovih ljudi po mestih. Vsakdo ve, da je dandanes kmetijski župan tako obložen z celom, da je srečen, če more le par ur spati. Škrbel bi naj za posestvo, letal in popisoval živino, drva, sadje, vino, lovil tatove in postopale, opravljal službo sodnijskega biriča in slugo okrajnega glavarstva, odgovoren bi moral biti za vsakega dezerterja itd. Da, g. dr. Schelesinger, lahko je govoriti, lahko je izdajati stroge odredbe, a nemogoče je vse to izvršiti. Nikakor pa ni na mestu, ako političen uradnik javno napade župane.

Slovenski štajerski poslanci se pritožujejo radi rekvizicij in krivic. V sredo je vodil poslanec dr.